

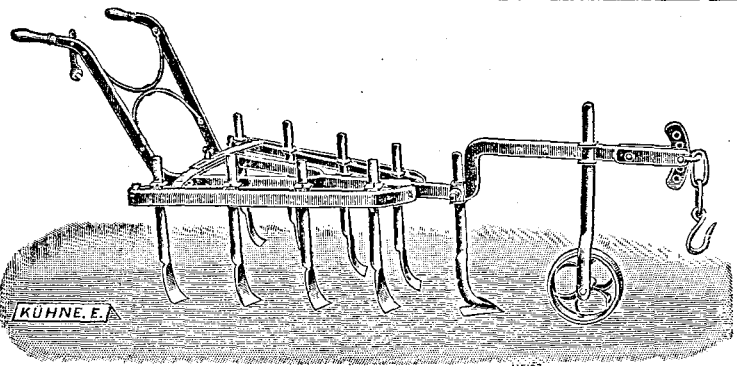
Tokajitól

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. JULIUS 7.

27. SZÁM.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

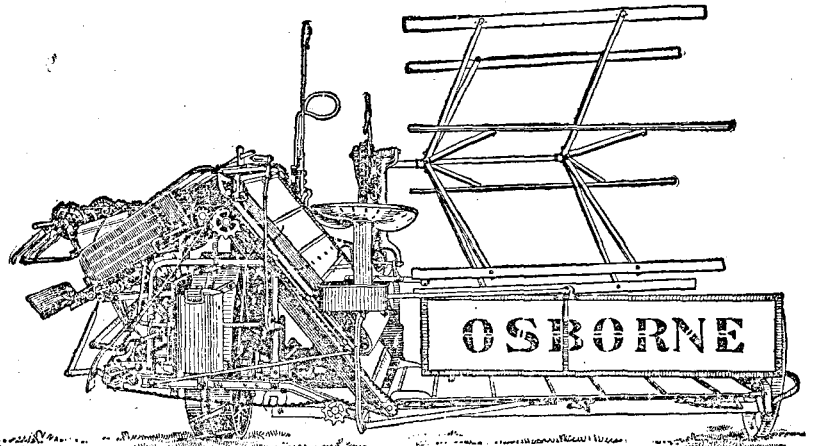
elismert gondos kivitelben szállítanak:

1672

MINDENMŰ EGYSOROS KAPALÓESZKÖZÖK: Columbia Cultivátorok, Kerrmann kapálók. LAASS rendszerű többsoros KAPALÓGEPEK,

— Burgonyamivelő eszközök, Szénagereblyék, Szénaforgatók. —

„**OSBORNE**”

kéveköti és marókrakó aratógépek, fűkaszáló gépek, stb.

FŐRAKTÁR:

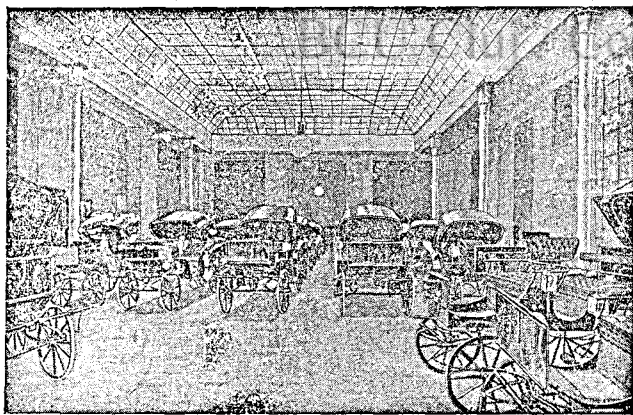
FIÓKRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57a Temesvár, Gazdandvar.

A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiarú csarnok szövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja. **VII., Rákóczi-út 72.**

Kocsiarúcsarnok

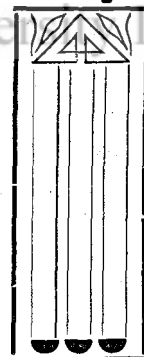

BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 72.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartatnak. 1875

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárákat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakaszalókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

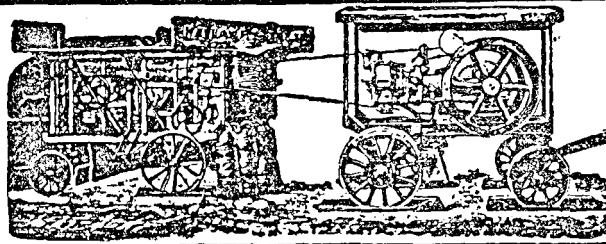

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek. 1884

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelésű

„**GLÓRIA**”

benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
szerezhetők be jóállással legolcsóbb árban. 3-5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni.

— Használt gőzgépek cserébe vétetnek. —

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK

ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,

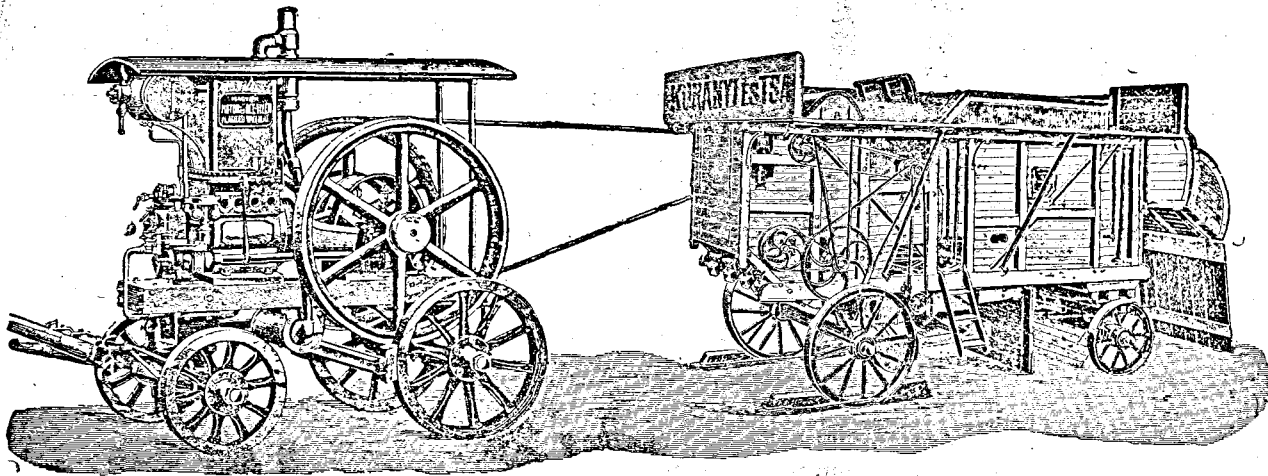
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJELEZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRLŐNYÓKSÁGA, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Bensin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiállítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és löerőnként **1-2 fillér.**

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
abona-
burgonya-
faszén-
gyapju-

ZSÁK

kazal-
repce-
behordási-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

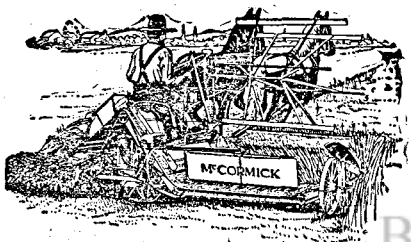
szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokrócok. „HUNGÁRIA” kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
Budapest, Arany János-u. 10. sz.

Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST.

1906

Vidéki telefon: 35-92

Kéveköti-aratógép.

MC. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

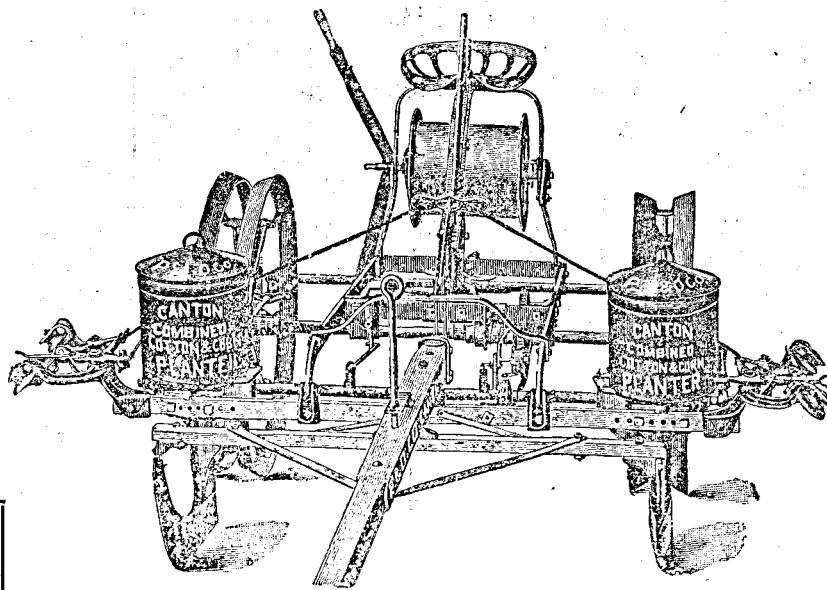
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kéveköti-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártógép
- Tengeri-morzsológép

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

Eredeti amerikai benzín-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Állandó gépkiállítás Budapesten

Különleges eszközök:

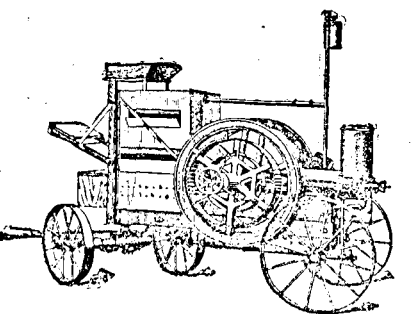
Tárcsás borona,
tarlóhántásra és vetőszántásra.

Rugófogas borona,
lazításra.

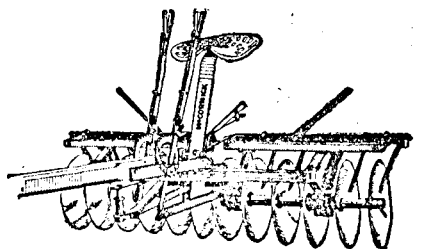
Aczél-lókapa,
tengeri- és burgonyakapálásra.

14 fogas cultivator.

Istállótrágya-szórókocsi.

Benzin-Lokomobil.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtrágyákat

a legolcsóbb napi áron szállít a

„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Önvédelem. (—i)	379
Gazdasági tanulmányút Amerikába. <i>Patrubány Miklós.</i>	380
Takarmányrépa termelési kísérlet.	380
A házi husnyulteryesztés. <i>Dr. Ladányi.</i>	381
A rajfogó-készülékek. <i>Valló János.</i>	382

Erdélyrészi gazdatiszti egylet rovata.

A. gazdatisztek tovább képzése. <i>Dancs György.</i>	382
--	-----

Könyvismertetés.

Egyszerű gazdasági számtartástan. <i>Szeesté István.</i>	383
--	-----

Vegyes közlemények.

A székelykiállítás. — Az E. G. E. vidéki képviselősege. — A közös hadügyminiszter a földmives gazdákért. — Pályázat. — Marha-átlagárak. — Mezőgazdasági szeszgyárak a szeszadótörvény ellen. — Mezőgazdasági cikkek vámmentes behozatala. — A tojások fajsúlya. — A hasznos háziállatok tulajdonának nyilvántartása.	383
--	-----

Hirdetések

Önvédelem.

Magyarország földjéről kivándoról a nép. Az itthon maradottak lába alól pedig kicsúszik a föld . . .

Hat évtized óta nem taposta hadakozó ellenség mezőinket. Semmi természetfölötti csapás meg nem zibbasztotta erőinket. Honnan mégis e változás? Miért a lassu, de folytonos sorvadás? Mily belső féreg őrli az ezeréves terebélyes nagy fát?

Szomorú kérdések. Ezer a felelet rájuk. Csak az igazi okokról esik kevés szó. A társadalomtudomány feltölt-öntelt tudósai kifogyhatatlanok a panaceák felfedezésében és ajánlgatásában. A szabadgondolkodók mindent tagadó szektája diadalt ül a haldokló patriarchalizmus enyészeten. Új világrendet prédikál a nemzetközi demagógia. És a mi fő: képességeken felüli igényeket, elégedetlenséget és osztálygyűlöletet szít mindannyia, minden vonalon.

Semmi sem könnyebb ennél az istentelen munkánál. Mi sem egyszerűbb szerep: az elégedetlenség felébresztésénél, ott, ahol az még nincs és egész az örültségig való fokozásánál ott, ahol az már meg van.

A nép olyan, mint az egyén. Ha-folyton a fülébe sugják az ő rossz sorsának színes leírását, elébe tárják a jobb sorsuak irigylésre méltónak festett helyzetét és ha meghamisítván a természet rendjét, elhittetni igyekeznek velé azt, hogy észben, lélekben és testben egyaránt teljesen egy kaptára teremtett egyedekből álló emberiség nélkül is létesülhet a földön az abszolút egyenlőség világa — bizony mi sem természetesebb, mint hogy még a legboldogabb földi halandó is, több-kevesebb szóra, meginog lelki egyensúlyában: elégedetlenné válik. Az elégedetlen ember: gyöngülő munkaerő. A kevés munka, a rossz munka eredményezi: a züllő egzistenciát. A züllő egzistenciák szaporodása pedig: mindig a társadalmi rend katasztrófáira vezetett.

Az elfogulatlan szemlélő látja, hogy például a mai ipari munka produktumai általában gyengébbek a régi szolid ipar alkotásainál. Mindenben a felületesség dominál. Mindennek a könnyebb végét fogjuk.

Ma az emberek egymásnak nem munkatársai, hanem: »elvtársai«. Elvekkal álmodunk és elvekből élünk. A tisztesség, a józan élet, a komoly munka: hovatovább szalakká olvadnak a világrengető eszmék és elvek sístergő lángjaiban.

Az új világrendet hirdető és ígérő, de azt soha és sehol, sem elméletben, sem gyakorlatban megmutatni nem tudó apostolság egyeseknek — paloták birtokához vezető és fejedelmi életmódot nyújtó pálya lett.

Mindazok ellenben, akik e cudar új állapot veszélyeire figyelmeztetnek, akik e jelenségekben — a történelem tanulságai nyomán — felismerik a beteg állapotot és akik dőreségnek tartják az igyekezetet, mely a nagy természet sok ezer éves örök törvényeit és rendjét koronként kos-fejjel akarja fellökni — mindazok: elmaradott, lesajnált alakok, reakciónáriusok, az emberi haladás sötét, ellenséges lovagjai és a többi, és a többi . . .

Nem a politika, nem az adó és nem ezer egyéb baj őr minket, hanem a demónikus eredetű, mesterségesen közénk hozott átkos rossz korszellem, az utópisztikus álmok kergetése, a tetszetős külsejű tévtanok büntetlen szabad terjesztése, a szabadjára eresztett bomlasztó elemek példátlan garázdálkodása, sőt ma már: terrorizmusa és a mai szabadosság védelmében minden malom alatt nyiltan tanyát ütő minden tárgy és minden irányú fékevesztett izgatás!

Avagy, hol van ma már a tekintélyek tisztelete? Lehet-e valaki ma — még tisztos polgári munkás étellel és önzetlen köztevékenység mellett is — nyugodt afelől, hogy vajjon nem-e hurcolják holnap nyilvános erkölcsi máglyára csupán azért, mert talán némely apostolokkal ellenkező meggyőződése van?

És hova tűntek el a régi jó patriarkális idők, amidőn a »család« és »cseléd« szók oly közeli szinonimák valának s mikor a nagyobb a kisebbnek gyámolítója, az erősebb a gyöngének vezetője volt. Miért nem akar és nem tud ma senki sem belehelyezkedni abba a keretbe, amelybe őt a teremtés — egyéni képességeihez mérten — beállította?

== Jobb és ==
megbízhatóbb

== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

33 év óta

Mauthner
Ödön

cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN
VII., Rottenbiller-u. 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

Hazánkban legrégebben elterjedt

„ADRIANCE“ arató- és kaszálógépek

Állami első nagydíjat nyertek az O. M. G. E. által rendezett nyiregyházi versenyen.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

szívesen szolgál árajánlattal és ad referenciákat.

Ugyanott eredeti elsőrangú minőségű Írlandi manillazsinog, melynek súlyegységére a maximális fonalhossz esik és emellett legszilárdabb, egyenlő fonásu, tehát a kötözés mindenkori akadály nélkül, beszerezhető.

Álljunk meg a nagy úr szélén! Forduljunk vissza. Gondolkozzunk és tegyünk. Mindenekelőtt pedig gyűjtsük össze és tömörítsük falankszszá mindazokat, akik még öröklött ósdi fanatizmussal szeretik ezt az ezeréves anyaföldet, melynek hervadatlan virágjait az élet igazi tanítója: a história gyűjtötte össze a maga soha fel nem dúlható raktárában. Jöjjünk egy fedél alá mindazok, akik még nem vagyunk világpolgárok és akik előtt még szent fogalom: a haza és a haza rögös földje.

Az önvédelem nem csak: jogunk, de: kötelességünk is.

*

Ezelőtt tíz évvel, mikor az Erdélyi Gazdasági Egylet ma is érvényben levő új alapszabályait megalkotta, gondoskodás történt abban az irányban, hogy — ha annak szüksége jön — az egylet működésének tere és intenzivitása megfelelően növelhető legyen.

Az alapszabályok XI. 39—42. § aiban kontemplált «vidéki képviselőségek» szervezésének most már az ideje is elérkezett, kivitelének a módja is könnyebbé, lehetőbbé vált.

Tíz év után jóval nagyobb az erdélyi gazdaközönség ezen közel hét évtizedes érdekképviseleti intézményének az akcióképessége is, az anyagi ereje is.

És tíz év alatt odáig rothadtak mezőgazdasági állapotaink, hogy már a legszelebb körü segítő akció indítása elodázhatatlanná vált.

Földbirtokosnak lenni — ez idők szerint — nem épen a legrózsásabb helyzet. A régi jó gazdasági cseléd: történelmi emlék csupán. Egy-egy ritka atavisztikus alak, ha kerül, állami okmány és pénzjutalom mellett, nagy ünnepséggel ülheti meg tíz évi szolgálatától fölfelé az összes jubilálható évfordulókat. A mezei munkás ritka, mint a fehér holló és munkájának ára immár a szellemi munkáéval vetekedik. Ki vessen tehát, ki kapáljon, arasson és csépeljen? És ki lehet ma biztos abban, hogy egyáltalán fog-e tudni aratni és nem-e fog egy jó esztendőben mindene a termőföldön pusztulni? Ami különben — ha így haladunk — nem csupán az egyes gazdákat fenyegetheti.

Ki védi meg a gazdát e fenyegető veszedelmek ellen. Ki védi meg az országot a depopulációtól. És ki védi meg a szegény kis egzisztenciákat az őket boldogító-szipolyozó kullancsoktól.

Bizony, csak azok, akiket fenebb, mint a földszereket öröklött betegségében leledzőket aposztrofáltunk és tömörülésre szólítottunk.

Itt az irány. Itt a cél. És itt a keret: az egész hazarészt átfogó, ujonnan megerősítendő, kiterjesztendő Erdélyi Gazdasági Egylet! Gyűljünk a zászlója alá.

A bontó törekvéseknek is a tömörülés a leghatalmasabb eszköze. A védelemé is csak az lehet.

Ne bizakodjunk rajtuk kívül és felül álló tényezők segítségével. Kevés az és késő. A magunk erejét kell összetennünk és érvényesítenünk mindenképp előtt.

A föld népe is meg van már mételezve. Magunkkal együtt őket is, meg kell mentenünk. Szeretettel, okos szóval és segítő kézzel vezessük őket vissza az egészséges fejlődés útjaira. Ez a legelső teendő.

Nekünk nem szabad sem kirugnunk, sem elveszítünk lábunk alól az egészséges fejlődés fundamentumát: a földet, a földnek szeretetét!

E héten megkezdte a szervezést az egylet vezetősége. Dicsőszentmárton, Sepsiszentgyörgy, Csikszereda, Marosludas, Segesvár, Beszterce — lesznek az elsők, ahol az akció megindul.

Hogy mi indított a szervezkedésre, azt nagyjából elmondottuk fennebb. Hogy mit óhajtunk tenni annak keretében, azt majd elmondjuk a maga idejében és helyén.

Megállani nem fogunk.

(—1)

Gazdasági tanulmányút Amerikába.

Amilyen örömmel olvastam a „Köztelek“ hasábjain a gazdákhöz megjelent felhívást, hogy az O. M. G. E. saját költségén két gazdát hajlandó kiküldeni Amerikába az ottani gazdálkodási rendszernek, különösen pedig a mezőgazdaságban alkalmazásban levő gépek használatának tanulmányozása, épp annyira lehangolt a „Köztelekben“ megjelent tudósítás, hogy ez évről a kiküldetés két okból, egyrészt az idő előrehaladottsága miatt, másrészt pedig a begyűlt összeg elégtelensége folytán elmaradt. Azt hiszem, hogy ez a két ok tulajdonképpen egy vagyis egyik a másiknak szüleménye. Azért haladt előre az idő, mivel nem volt meg idejében a szükséges pénz.

Nekünk, magyarországi gazdáknak erre a tanulmányútra a munkásviszonyok megrosszabbodása miatt égető szükségünk van, mivel nap-nap után látjuk és tapasztaljuk, mennyire rá vagyunk utalva mezőgazdaságunkban a gépek használatára, mert gazdasági munkásaink létszáma a kivándorlás következtében nagyon lecsökkent, s amilyen arányban apasztotta a kivándorlás, éppen olyan arányban, mondhatni, még fokozottabb mérvben fogja apasztani a kilátásba helyezett nagyszabású iparfejlesztés, melyet, ha megcsinálnak, igazán nem tudom, kivel fogjuk a mezőgazdaságban előforduló munkákat végeztetni, hisz ma is alig-alig tudjuk azt idejében megtenni. Már pedig az a gazdasági munka, mely nem történik meg a kellő időben, csaknem olyan, mint az eső után köpenyeg. A gépek alkalmazását, azok használatát pedig csakis Amerikában lehet alaposan megtanulni, mert az ottani gazdákat már megtanította a szükség, a legnagyobb törvény s azok már megfizették a tandíját. Ezért kell az O. M. G. E. által felvetett üdvös eszmét minél előbb végrehajtani, nehogy mi is majd

kényszerhelyzetbe jutva, ezen fontos dolognál is úgy legyünk, mint majdnem mindenben, hogy saját kárán tanul a magyar. Már pedig a jelen esetben, ha csak egy kicsit is előre gondolkozunk, minden gazdát aggodalom foghat el ez irányban ama bizonyos saját jól felfogott érdekünkől kifolyólag rajta kell lennünk, hogy az O. M. G. E. ezen tervét támogatva a kiküldetés a közel jövőben megtörténjék, mivel a gépekkel kísérletezni, tapasztalozni nem lehet, mert azok sokba kerülnek, s ha esetleg valamelyik nem válik be, akkor a gazda igen nagy tandíjat fizet.

Szerény nézetem szerint, Amerikába olyan gyakorlati gazdát kell kiküldeni, kinek a gépekhez érzéke van, azok összetételét ismeri, tapasztalatait köztudomásra adja s a gépeket a mi viszonyainkhoz mértén megítélni tudja. Ha ez megtörténik s a gazdák kilesznek küldve, kik mindent alaposan megnézve, tapasztalataikat velünk közlik, egy igen nagy lépés történt az intenzív gazdálkodás felé. Azonban akkor még a munka nem teljes, mert hiában van meg a gépünk, ha nincsünk kivel kezeltenünk. Igen fontosnak találnám, ha a földmives-iskolák gépkezelési tanfolyamokkal láttatnának el, illetve egy pár földmives-iskola egészen át lenne alakítva s a helyett, hogy béresgazdákat nevelne, adna a gazdáknak értelmes gépkezelőket. Hisz már annyi az áliás nélküli földmives-iskolát végzetek száma, hogy maholnap a béresek helyett is mind földmives-iskolát végzeteket alkalmazhatnánk, azonban még béres-biráknak sem lehet őket felfogadni, mivel az iskola elvégzése után akkora igényekkel jönnek ki az életbe, hogy valamennyi mint önálló ispán akar működni. Ezeket az iskolákat különösen a helyi viszonyoknak megfelelő gazdasági gépekkel kellene az államnak felszerelnie s a felvett növendékeket a legalaposabb oktatásban részesíteni, különös tekintettel a gép szerkezetére, annak összetételére s a gyakorlatban való alkalmazására.

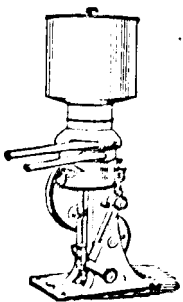
Nagyon sürgetők már a körülmények, melyek arra ösztönöznek, hogy valamely életre való nagy lépéssel kísérjük meg állapotunkon javítani, nehéz gondjainkban magunkon segíteni. Ezeket célozza a sokat emlegetett tanulmányút is, melynek életre jövésén minden gazdának — tehetségei arányában — munkálkodnia kell. Bármerre tekintünk, minden intézmény óriási lépésekkel halad, mindennek képe folyton változik, nem lehet tehát, hogy csak mi, gazdatársak haladjunk mindig a régi csapáson és ne igyekezzünk a folytonosan változó, reánk nézve mindig súlyosbodó viszonyokhoz alkalmazkodva, sorsunkon javítani. Azt hiszem, hogy e szavaim igazságáról minden gazdatársam minden körülményesebb és a valóságnál minden esetre sokkalunalmasabb magyarázat nélkül is saját, sokszor szomorú, sokszor bosszantó tapaszaiból legjobban meggyőződhetett.

Patrubány Miklós.

Takarmányrépa termelési kísérlet.

A magyarvári növénytermelési kísérleti állomás takarmányrépafelteségeket két kísérleti telepen végeztetett kísérletet és pedig Ötvenesen az 1902—1905. években, tehát négy éven át, Csapin ellenben az 1904. évben.

Az ötvenes kísérleti telepen az 1902. és 1903. években a gazdaságban termelt obendorfi takarmányrépával az óvári tak. répa,

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszkozygyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

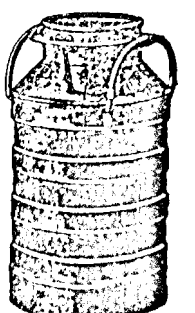
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.“

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kérés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vauriac takarmányrépa és a Mauthner-féle takarmány cukorrépa hasonlítottak össze, az 1904. évben veres és sárga eckendorfi, veres olajbogyó és a takarmány cukorrépa termeltettek, az 1905. évben pedig a takarmány cukorrépa, sárga eckendorfi, eredeti sárga olajbogyó és a gazdasági sárga olajbogyó takarmányrépa képezte a kísérlet tárgyát.

Bár az 1902. és 1903. években végzett kísérlet eredménye már közzététetett, mindazonáltal az összehasonlítás kedvéért a többivel egyetemben újból feltüntetjük.

A négy éven át végzett kísérlet eredményét az alábbiakban közöljük:

	1902- ben	1903- ban	1904- ben	1905- ben
Óvári takarmányrépa	150.42	309.13	—	—
Vauriac	156.05	282.82	—	—
Gazdasági oberndorfi takarmányrépa	144.45	255.45	—	—
Mauthner-féle takarmány cukorrépa	122.20	265.27	139.13	89.72
Veres eckendorfi takarmányrépa	—	—	121.15	—
Sárga	—	—	109	81.60
Veres olajbogyó	—	—	124.44	—
Sárga	—	—	—	97.92
Sárga " eredeti tak. répa	—	—	—	108.—
" " " " " " " " " " " "	—	—	—	—

Az 1902. és 1903. évi kísérlet eredménye, hogy az óvári (Vollendung) répa és a Vauriac répa adták a nagyobb termést.

Az 1904. évben zab elővetemény után került a répa s alája kat. holdanként 250 q. istállótrágya adatott. A talajmunka a következő volt: tarlóhántás, őszi mély szántás 32 cm. mélyen gözekével, tavasszal fogasolás, hengerezés. Vetés ideje március hó 20. Sor távolság: 45 cm. Ápolás: sarabolás, egyezés 3 kapálás. Kiszedés ideje október 20.

A fenti kimutatás szerint az 1904. évben legnagyobb termést a takarmány cukorrépa adott, utána következik a veres olajbogyó, majd a veres eckendorfi, legkisebb termést pedig a sárga eckendorfi adott.

A telep vezetőjének jelentése szerint, bár a szárazság a fejlődést hátrányosan befolyásolta s így az eredmény nem kielégítő, a takarmánycukorrépa nem csak a kísérleti telepen, hanem a gazdaságban is a legjobb eredményt mutatta.

Az 1905. évben szintén zab elővetemény után került a répa, 250 q. istállótrágyával trágyázott földbe, Talajmunka a következő volt: tarlóhántás, november hóban a trágya alászántása, tavasszal fogasolás, hengerezés. Vetés ideje: március 25. Ápolás: sarabolás és egyezésen kívül 4 kapálás. Kiszedés ideje: november 8.

Az 1905. évben végzett kísérlet eredménye nem alkalmas arra, hogy abból következtetést vonhassunk, mert a kedvezőtlen időjárás folytán mind a négy répafeleség igen gyenge termést adott.

A kísérletező jelentése szerint, az első időszakban a fejlődés igen szép volt, de később a nedvességhiány mellett teljesen elsült, úgy, hogy még levél sem maradt rajta.

A csapói kísérleti telepen az 1904. évben a sárga és veres eckendorfi, a veres olajbogyó és a Mauthner-féle takarmánycukorrépa termeltettek.

Zab elővetemény után a répa alá istállótrágya agatott. Talajmunka: őszi szántás 21 cm. mélyen, tavasszal trágya elszántásra. Vetés ideje: április 18. Sortávolság: 47 cm. Ápolás: egyezésen kívül 2 kapálás. Kiszedés ideje: október 14.

A termés eredménye a következő volt:

Takarmánycukorrépa	73.— q.	Sárga eckendorfi	98.20 q.
Veres eckendorfi	108.60 q.	Veres olajbogyó	76.— q.

Az eredmény tehát egyáltalában nem kielégítő. Megjegyzendő azonban, hogy a takarmány cukorrépa igen későn kelt ki, 18 nappal később, mint a többi három répa fajta s így ezen körülmény nagyban hozzájárult

ahhoz, hogy a takarmány cukorrépa termése a legkisebb lett.

A kísérletre vonatkozólag a telep kezelője a következőket jelenti:

A jég sok fiatal növényt eltört, a nagy eső pedig ingen sokat eliszapolt, részben pedig elhordott. A nagy szárazság mind a négy féleséget gátolta növekedésben, csak korcsok maradtak, de másrészt a cserebogár pajorja nagy károkat okozott, még a répa zsenge korában. Mind a négy fajta rosszabbul kelt, mint a gazdaságban termelt sárga olajbogyó, különösen a takarmány cukorrépa kelt nagyon későn. A cserebogár pajorja igen sok növényt elpusztított.

Ezek folytán tehát a kísérlet eredménye kielégítő nem lehetett; ha azonban tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy a takarmánycukorrépa 18 nappal később kelt ki s így a nagy szárazság még zsenge korában érte, a minek természetes következménye volt, hogy többet is szenvedett a szárazságtól, mint a többi 3 répa fajta, azon következtetésre kell jutnunk, hogy kedvező időjárás mellett a csapói kísérleti telepen is a takarmánycukorrépa adott volna legnagyobb termést.

Összefoglalás

A takarmányrépával végzett kísérletek eredménye azt mutatja, hogy az 1902. és 1903. évben kipróbált répafeleségek közül az óvári és a Vauriac répafeleségek mutatkoztak legértékesebbnek, az 1904. 1905. években kipróbált répák közül pedig, bár ezen években uralkodó nagy szárazság következtében a kipróbált répafeleségek egyike sem adott kielégítő termést, mégis a takarmánycukorrépa látszik a kipróbált féleségek közül a legjobbnak.

A házi husnyultenyésztés.

Az élelmezés céljaira felhasználni szokott marha, disznó, juh és báromfi húsa oly árra emelkedett, hogy a szegény ember csak nagyon elvéve engedheti meg magának és családjának a pecsenyeélvezés fényüzését; míg a gyakorlati élet mind több szükségletet fedez fel, melynek megszerzése azonban az embertől a szokottnál megfeszítettebb munkát kíván, minek tartósan megfelelni csak intenzivebb élelmezéssel lehet, ehhez pedig hus kell. A drága hus nem jöhetvén többé számba, majdnem önként kínálkozott az olcsón előállítható házinyulhus, melyet tenyészteni a legszűkebb viszonyok közt is lehetséges és egészséges, könnyen emészthető táplálékot nyújt.

A földmivelési minisztérium a néperdekék iránt mindig tanúsított érdeklődéssel karolta fel a házinyultenyésztés ügyét is és közegeinek nem eléggé méltányolható buzgólkodása folytán, a házinyultenyésztés már is nem is várt fellendülést nyert, dacára, hogy az irodalmi működés nem maradt a ma legsürgősebb husnyultenyésztés terén, hanem kiterjedt a különböző szörmfaj nyulakra is és ezáltal a tevékenység talán némileg szét is forgácsolódott.

Semmi kétség, hogy a nyul gereznája a nyultenyésztés fejlődésével kereskedelmileg nagyobb fontosságú lesz, mint a nyulhús; ennek mindig csak az lesz szerény, de áldásos hivatása: a szegényebb népnek szolgáltatni olcsó, egészséges táplálékot, míg a nyulbőr, csak egyszer elég mm. legyen belőle, büszkén fogja tartani bevonulását a hatalmas bürze palotájába és ott segítségével a felkötött sok emlékeknek, csakhamar „Schlussfähig“ (forgalomképesek) lesz.

De ez az idő még messze van és talán jó lenne, ha mindazok, kik az olcsó nyulhus tenyésztése érdekében működnek, ez irányban tömörülnének és kizárólag a husnyultenyésztést és fogyasztást terjesztenék, szem előtt tartva a nagy francia király azon óhaját, hogy minden polgár fazekában legalább vasárnap tyuk főjjon; de nem terjeszkedett ki arra, hogy a francia paraszt hogyan értékesítse a tyukmaradékokat, hogyan értékesítse a tollát, az mind megjön, csak egyszer legyen annyi, amit ő és családja elfogyaszt, — ezen a stádiumon a tyuktenyésztés már túl van, ma már a szegény tyuktenyésztő nem engedheti meg magának a fényüzést, hogy tyukját meg is egye; e célra már drága. Csakis házinyul állítható ma még elő oly olcsón, hogy a legkisebb tenyésztő is kibírhatja, hogy házinyulat neveljen és azt meg is egye, ezt tartom pedig a házinyultenyésztés valódi és legegészségesebb alapjának, minden egyéb: szörme, selyem termelése, a belőlők készített ipari cikkek, — ez mind csak az említett alaphól keletkezhetik. Ha olvassuk, hogy Páris piacán mily óriási számú házinyul kerül évenként eladásra, ha ehhez, ma már két millió darabhoz, hozzágondoljuk azon mennyiséget, mely Franciaország más, különösen gyárvárosaiiban elfogy, egy óriás mennyiség fog előállani és pedig egy országban, a hol a házinyultenyésztő falusi paraszt azt maga is megeszi.

Magas korom folytán igen elevenen emlékszem azon időre, midőn a magyar paraszt gazda a dinnyét nem ette meg; de hiába is magyarázták neki, hogy mennyi jövedelmet hozna földje, ha azon dinnyét termelne, — de mióta a dinnyét ő maga is megeszi, azóta alig van kisvárosi piac az országban, melyen a hetivásárokon szekérről nem árulnának dinnyét.

Ezt az eredményt várom én a házinyultenyésztésre nézve is, ha a tenyésztésre leginkább hivatott falusi nép azt maga is rendes eledelül megeszi, majd akkor lesz feleslege eladásra is. Ne higye azonban senki, hogy e téren eredményt elérni valami könnyű, a falusi kigazdák előítéleteit legyőzni legtöbbször igen nehéz, a házinyul rovasára pedig van bőven. Elsőben is a kis, falusi gazda valóban kételkedik, vajjon a házinyul valósággal nyul-e vagy talán jobban az ürgéhez tartozik; korcsmában pedig éppenséggel nem eszi meg, félve, hogy valami tarka macskát találjanak neki fel, a házinyul húszére nézve is van kifogása, hogy az nagyon gyenge, nem ad erőt és nem munkásembernek való, végre érez ő valami büzt is a huson, különösen a szűk ketrecekben tartott házinyulaknál,

Nem kis küzdelembe fog kerülni az ellenszenvet legyőzni és azért szerény véleményem szerint a földmivelésügyi minisztérium pártolásával alakulandó tenyészeteknél szabályul lenne megállapítandó, hogy az csak husnyulat tenyészthessen, mentől nagyobb fajtáját és szörre nézve lehetőleg hasonlót a vadnyulhoz, a tenyésztőhely megközelíthető legyen, minden évad és nem számára külön lepadlózott osztályllyal, az anyanyulaknak külön ketrecekkel a fiadzás és szoptatás alatt, a nyulak számának megfelelő nagyságu udvarral, a szükséges osztályokkal, hol a növendék és felnőtt nyulak a napnak legnagyobb részét az udvaron töltsék. Itt láthatja a kigazda, mily természetesen él és nevelődik fel a házinyul és mily tiszta eledellel táplálkozik; hogy fel lehet azt gödrök nélkül is nevelni és csakugyan szelid nyul és nem patkányfaj.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3. 1009

Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

De az idegenkedés legyőzése még magában nem elég, meg kell tanítani a kistelesztőt a házinylul izletes, tápláló és olcsó előállítására; meggyőződés szerint e téren egy-egy józuen főző nő hirében álló paraszt-asszony tanácsával lehetne eredményt elérni, mert az bizonyosan nem párizsi ragout-ot fog a kaszának készíteni, hanem néhány kísérlet után a munkásembernek való izletes, de erőteljes ételt. Ha pedig egyszer sikerül a házinylulhus evését a falusi munkáskörökben meghonosítani, akkor minden egyéb kibaszálása a házinylulnak önként fog következni és sohasem fog haladni azon az uton a közlélemezés terén, mely úgy látszik, ezen szerény kis állatoknak a mai viszonyok folyamán kijelölve van.

Dr. Ladányi.

A rajfogó-készülékek.

A méhraj befogása is arra adott okot, hogy az ember annak módját kieszelje, miképpen foghassa be a rajt könnyen és biztosan.

A közönséges és leginkább gyakorolt módjához nem kell egyéb, mint a rajfogó-kas és a víz, no meg néhol a kolompolás és kaszapengetés is divik, tehát ilyen zajt okozó szerszám is kéznél van. Az én nézetem szerint a csengetés- és pengetésre a méhraj nem hederit, meg az a maga útján és csupán úgy magyarázom ezen szokást, hogy a méhész a raj tulajdonjogát akarja biztosítani. Amely méhész leghamarább észreveszi a rajt, zajt üt, mintegy jelezvén, hogy az övé a raj s a szomszédnak ahhoz semmi jussa. Békesebb szomszédság mellett tehát a kolomp és kasza a rajbefogásnál teljesen felesleges.

A víz hathatós eszköz arra, hogy a levegőben szálló rajt a melőbbi megszállásra bírjuk s a megszállott rajt lecsendesítsük, ha netalán a méhek szokatlanul csipősek lennének, de még hosszabb ideig maradjanak veszteg a megszállott helyen. A vizet apró cseppekben, mintegy szitáló eső gyanánt hintjük a méhekre, ha leszállásukat akarjuk siettetni, úgy felülről, ha pl. a szomszéd kertjétől el akarjuk terelni, úgy azon oldalról. A vízzel való ezen permetetésre legcélszerűbb a hidronett-fecskendő, megteszi azonban a bodzafa-puska és végső esetben a vízbe mártott seprő is. Amennyiben a raj oly helyre szállt, pl. faágak tövébe, honnan nehéz és bajos a raj beszedése, ajánlatos ezen helyet is, a raj beszedése után jól meglocsolni, nehogy a következő rajok is oda szálljanak.

A rajbefogó-kas szalmából vagy gyékényből készül, akkora, hogy a raj beleférjen, keresztfákra szükség nincs, csúcsában se legyen lyuk. Legszívesebben meg az a raj az oly kasba, amelyben már méhek tanyáztak és a lépéptmény némi maradéka bennmaradt. Az újonta használt rajbefogó kast méhfível (melissa officinalis) ki kell dörzsölni, amelynek szagát a méh kedveli. Igazán csodálom, hogy még nem akadt élelmes talián, ki a Délolaszországban honos citromfának (nem citromfa) szárított levelével kereskedne, mivel állítólag ennek a szaga oly kedves a méheknek, hogy ha a levelét tenyerünkben szétörzsöljük és szagát a raj felé fujjuk, biztosan kezünkre száll avagy oda csalogatjuk ahova akarjuk.

Hiszen a lépéptmény némi maradékával bíró öreg kasba is egyenest beleszáll a raj, ha idejében a rajzó méh közé tartjuk, ámde

akad csökönys raj is, mely csalogatásunkra nem hederit.

Megesik, hogy a raj oly helyre szállt, hová el nem juthatunk, pl. valamely magassabb ág kiálló részére, ez esetben szükség lesz a kastartó villára és a horgos rudra. A kastartót csigaszerkezettel is elláthatjuk, amelynek segítségével a kast azon magasságig emeljük, ahol a raj megszállt s a horgos ruddal a rajt belerázzuk. Leszáll a raj olyan helyre is, ahonnan azt le nem rázhatjuk, ily körülmények között a rajbefogó-kast a támasztórud segítségével közvetlenül a raj fölébe helyezzük s ha a méhek abba felvonulni vonakodnának, gyenge füstöléssel felhuzódásukat megindítsuk. Legegyszerűbb füstölő a pipa, vagy a füstölőfazék, amely utóbbi valamely közeli faágra akasztható, vagy a földre helyezhető, likacsos földvel lévén ellátva, veszélytelen.

Nem éppen szükséges, könnyen nélkülözhető, néha azonban mégis jó szolgálatot tesz némely más segédeszköz. Már néhai Dzierzon apó ajánlotta a negyedrév nagy-ságu fakéreg darabok felaggatását a közeli fákra. Hallottam már, hogy akadt méhész, ki nem restelt holt méheket cérnára fűzni, azokból aztán rajfűrtöt formált, az anyát sem felejtve ki abból, állítólag ezen holt méhből való csomóra is gyakran szállt a raj. Ilyen rajcsalogató a lép is, még pedig a kaptár-ból kivett üres vagy fiasításos lép. A lép az arra e célra készült léptartóba akasztjuk, akár kettejét is, aztán vagy a rajzó méhek közé tartjuk, vagy a már leszállt raj mellé helyezzük, hogy arra rátelepedjenek. Ezen eljárást ismételni kell, mert egyszerre az egész raj nem telepedik egyszer reá. A raj-csalogatókon kívül használják a rajfogó-zsákot és rajfogó-hálót. A rajfogó-zsák szájaszele vas-karikába van foglalva, amely középen csuklóra járó. Ha a raj nehezen megközelíthető helyre, ághegyre szállt, a rúdra tűzött zsákot akként illesztjük, hogy a raj belékerüljön, aztán magzaggal a zsák száját bezárjuk s a rajt helyére visszük s kirázzuk.

Hol sok a méhcsalád, rajzanak azok egy időben is, nehogy több raj összeálljon, a rajfogó-hálót használják, amely bő zsákforma és szunyoghálóból készül. Ennek az alkalmazása figyelmet kíván, mivel sem sietni, sem el-késni nem szabad, éppen akkor illesztjük az egyik végét a rajzó kas szájára, amidőn a raj igazán megindul, a másik vége be van kötve s a földbe erősített rudra felfelé mendedékesen erősítve. A hálóba szorult raj se-merre el nem távolodhatik s így a felső végén összehúzódik. A rajzás befejeztével a hálóba levő rajt a neki szánt helyre tesszük; a hálót vagy kifordítjuk s a méhrajt lerázzuk, sepregetjük, vagy pedig úgy akasztjuk a kaptár-kas aljára, hogy a méhek maguk lassan lakásukba huzódhassanak.

Meg kell említenem az automatikus rajfogó-készülékeket. Szerkezetük olyan, hogy a raj megindulásakor támadó erős kizúdulása a méheknek a kaptára szájához illesztett készüléket működésbe hozza. Tekintetbe véve azonban azt, hogy a kizúdulási erő oly pontosan ki nem számítható eddig, hogy az az önműködő rajfogó-készülék kifogástalan működésének biztos alapjául szolgálhatna, azon ilyennemű készülékek, melyeket megfigyelnem alkalmam volt, némely esetben a raj erős kivonulása dacára sem indult működésnek,

más esetekben meg már a méhek erősebb déli porzása, tájolása is működtette. Nincs kizárva, hogy valamely leleményesebb mechanikus méhész idővel megbízhatóan önműködő rajfogó-készüléket fel nem talál. Ez esetben is lényeges leend az önműködő rajfogó ára. Amennyiben az önműködő annyi pénzbe kerül, mint amennyiért egy rajt vásárolhatunk, céljának nem fog megfelelni. Ugyanis annyi készüléket kell alkalmaznunk, ahány méhcsaládunk van s ha ezen méhcsaládjaink egyik része nem rajzik, többé fog kerülni a berendezés, mint az ez évi rajok összes értéke.

(Magyar Méh.)

Valló János.

ERDELYRÉSZI GAZDATISZTI EGYLET ROVATA.

A gazdatisztek tovább képzése

Ma, midőn minden tudományág oly gyorsan fejlődik, hogy csak egy speciális-ág ismerete is nagyon kimeríti az embert és a folyton változó viszonyokkal mégis folytonosan haladni kell, ezen haladásban a gazdai pályán ugyszolván két vezetőnk van: az ujság és a szakmunkák. Mindkettő igen hathatós eszköz, de mind a kettőnek egy hibája van: Ujság illetve szaklap ma már annyi van, hogy mindenikre előfizetni nem lehet, elolvasni mind időpazarlás lenne sőt tán képtelenség. A szakmunkák között sok van olyan, mely a gazdára semmi gyakorlati értékkel nem bír; sok műnek van tudományos értéke, de gyakorlati nincs, végül sajnos, igen sok olyan mű van, mely sem gyakorlati, sem tudományos értékkel nem bír.

Szerény véleményem szerint lenne egy hatalmas segédeszköz, melyvel éppen azon elemet lehetne tán előbbre vinni, mely országunk gazdaságainak zömét vezeti, irányítja. Ez a gazdatisztek számára rendezendő *ismétlő tanfolyamok* szervezése lenne, melyek a különféle gazdasági tudomány-ágak körében tartatnának. Meg van ez az orvosoknál, de legjobban kivan fejlődve a tanítóknál, itt nem csak pedagógiai tanfolyamok, hanem mezőgazdasági, szőlő- és borgazdasági, kertészeti stb. tanfolyamok is tartatnak. Nem lenne e helyes, ha hasonló irányú tanfolyamok tartatnának gazdaosztály részére? Természetesen ezen tanfolyamok csakis télen tartatnának, midőn a gazdatisztek kevésbé vannak elfoglalva. Példával óhajtom nézetem helyes voltát bizonyítani: én mint gazdatiszt vagyok alkalmazva egy 700 kat. hold terjedelmű birtokon, hol nagy tehenészet van, ezen birtok Gyalmár nevű községben fekszik s az erdélyi viszonyok szerint távol esik a birtok a majorjótól úgy, hogy egy órányira van a legelő a majorhoz, most tegyük fel, beteg lenne egy tehén, ezt jelenti nekem a cseléd, én megnézem, vajjon a tünetekből nem-e ismerem fel az állat betegségének okát vagy mérvét, azt találom, az állat nagyon súlyos beteg, küldök az állatorvosért kocsit, ez vissza jön üresen és jelenti a kocsis, hogy az állatorvos a tőlünk 40 kilométerre levő Nagy-Almás községben van hivatalos kiszálláson, vagy esetleg nincs otthon, szabadságon van és a marosillyei állatorvos helyettesíti. Milyen jó lenne ilyenkor, ha a gazda legalább az iránt lenne tájékozva, vajjon járványos és fertőző, vagy pedig csak kevésbé fontos, nem járványos

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszent 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

betegséggel van dolga. Ha fontos dolog a gazdasági ismeretek megszerzése egy néptanítóra nézve, úgy azt hiszem, sokkal fontosabb a teljesen annak élő és örökké azzal foglalkozó gazdára nézve. Bizom Darányi miniszter kiváló gondossági érzékében és azt hiszem, hogyha tán nem is ezen eszmemenet szerint, hanem az eszme helyességét méltatva, különféle gazdasági tanfolyamokat rendeztet. Ilyen tanfolyamok lehetnének: az állatorvosi főiskolán gazdatisztek részére hasonlólag államsegéllyel, mint a néptanítóké a földmivessiskolánál, a járványos betegségek tünetei, fertőtlenítések, oltások és a legközönségesebb gyógyszerek ismertetése. A gazdasági akadémiaikkal kapcsolatban egyet tartani, melyek tananyagát a vetőmag nemesítés, új gépek ismertetése stb. képezné esetleg excursiókkal összekötve ménesbirtok stb. megsejtelése. Tej kezelési és vajgyártási tanfolyam a sárvári tejjgazdasági szakiskolánál. Gyümölcsészeti tanfolyam Budapesten a kertészeti tanintézetben. Szőlészeti tanfolyam a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyammal (szőlő kísérleti állomás) kapcsolatban. Rovartani intézettel kapcsolatban a gazdaságra nézve káros rovarok ismeretét lehetne felújítani és az újabb irtási módokkal a gazdát megismertetni.

Ugy képzelem én ezt, mint a minő a Kassán olyan szépen működő gazdasági akadémiaival kapcsolatot szeszgyártási tanfolyam. Nem a részleteket tartom főnek, hanem azt, hogy nekünk gazdatiszteknek alkalom adassék arra, hogy ismereteinket feljújtsuk és gyarapítsuk anélkül, hogy az jelentékeny áldozattal járna. Erre, azt hiszem, igényt tarthatunk, mivel mi nem élvezzük sem az összes állami tisztviselők, tanítók stb. fizetés emelésével a hasonló helyzet javulását, mert az aránylag rossz viszonyok mellett gazdálkodó földbirtokosoktól, kiket a folytonos munkabér emelkedés, rossz értékesítési viszonyok, igen nagy közterhek anélkül is súlytanak, fizetésemelést nem várhatunk. A folytonos parcellázás a tiszték számát kevesebbi, illetve egyrésztük feleslegessé lesz, nem szólva arról, hogy az új öt akadémia mily erős rajokat bocsát ki, kikkel mi, régiek a gyakorlat és szorgalom által vagyunk képesek versenyezni. Szükség van erre a tanfolyamokra s a reá költött pénz bőven meg fog térülni, — s azt hiszem a magyar gazdatiszti kar olyan tesztület, melynél a név maga is biztosíték a sikerre.

Dancs György
gazdatiszt.

Könyvismertetés

Egyszerű gazdasági számtartást. Kidolgozta: *Ormányi János* az üzemtan tanészék tanára a debreczeni királyi gazdasági akadémián.

A fenti cím alatt jelent meg egy gazdasági szakmunka, amely az egyszerű gazdasági számvetés berendezését és vezetését tárgyalja.

A mezőgazdaság mint tudjuk, egy olyan üzlet, a melynek üzéséhez, vezetéséhez nemcsak megfelelő elméleti és gyakorlati ösmerek szükségesek, hanem olyan sok befektetett tőkék is, amelyek tetemesen nagyobb összegre rugnak, mint más üzletekbe fektetett tőkék. S ha az iparos, a kereskedő, a gyáros szükségét érzi annak, hogy az üzletébe fektetett tőkéjéről pontos számadást vezessen, mennyivel inkább szükséges, hogy azt tegye a gazda is az ő saját érdekében. Igaz, hogy a gazda foglalkozása változatosabb, fáradtságosabb, saját személyét jobban igénybe vevő, mint más foglalkozás. Kell azonban annyi időt találni a gazdának is nap-nap után, hogy a gazdaságba fektetett tőkéket nyilvántartsa, az azokban történt változásokat feljegyezze, a bevételek és kiadások mennyiségét pontosan és részletesen tudja. A jövedelem vagy veszteség nagyságát és előáltanak okát ösmérje nemcsak általan, de üzletáganként is, hogy okuljon a jövőre és kellően védekezhesék a balsikerek ellen.

A gazdaság számtartása hogy a célnak megfelelően, a legtöbb gazdaságra nézve akkor lesz helyes, ha annak beállítására és vezetésére nem jár túl sok munkával — ha tehát rövidsége mellett elég világos és a kívánatos felvilágosításokat a gazdaság menetéről, az üzletágakban elért eredményekről könnyen és a valóznak megfelelően mutassa, évközben úgy mint év végén.

Szerző különösen az elsoroltakat vette figyelembe munkája megírásánál, midőn számtartástának „Alapvető” részében ismerteti néhány sorban a gazdaságot, a gazdálkodást és a termelési tényezőket. Majd a számtartás kellékei, a számtartási iratok szerkesztését, vezetését és bezárásának módját közli röviden. Végül ösmerteti a számtartásnál használt kifejezéseket, a számkönyvek beerendezését — és a számtartási rendszereket.

A „Gyakorlati rész”-ben ismerteti a birtok könyvet és a vagyont leltárt. Azután áttér az évi számtartás vezetésére. Részletesen ismerteti a pénzzámadást — a pénztári napló és főkönyv szerkesztését, vezetését és azok bezárását. Ösmerteti a pénzzámadás segédjegyzékeit és okmányait. Majd a termény, anyag- és állatszámadást veszi sorra, ösmerteti minden egyes számlát, világos és gyakorlati példákkal illusztrálja azok vezetésének és lezárásának módját. Ismerteti az ezen számadáshoz tartozó segédjegyzékeket is. Ugyisint ezen számadáshoz tartozó előirányzatokat és kimutatásokat.

Közli a leltári számadást és annak vezetését módját. Végül megösmerteti a zárózámadással. A munka elejétől végig érdekes, tanulságos képét adja egy gazdaság egyszerű számtartásának. A közölt példák, minták, szabatosak, világosak, egy tekintetre megérthetők. Ugy hogy még az a gazda is, aki eddig rendszeresebb számadással nem foglalkozott, könnyen és jól alkalmazhatja.

A munka csinos kiállítású, 161 oldalra terjed. Gyakorlati gazdátársaimnak e munka megszerzését melegen ajánlom. Ára kötve 8 korona.

Szecsény István.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A székelykiállítás előmunkálatai serényen folynak. Mind az öt osztályra számos bejelentés történt s a kiállítási iroda naponta igénybe van véve az előkészületekkel, tárgyalásokkal, tájékozásokkal stb. Jövő hó elején megkezdik a kiállítási pavilonok építését, melyekhez az összes anyag és tervek már készletben és készen vannak.

A gép osztály részletes tudnivalóit ezen a héten küldi meg a már előzetesen értesített gyárosoknak a rendezőség.

— Az E. G. E. vidéki képviselősegeinek szervezését f. hó 11-én Dicső-szentmártonban 15-én pedig Sepsiszentgyörgyön fogja megkezdeni az egylet elnöksége. Mindkét helyen a vármegyei főispánt kérte fel az elnökség az alakulás vezetésére. E két hely vidékének gazdái részére már a gyűlési meghívók is kiküldettek. Ugyancsak közvetlen ezek után lesz alakuló gyűlés Csikszeredában, Mikó Bálint vezetésével. Segesvár, Marosludas és Beszterce most van előkészítés alatt. A gazdaközönség mindenütt a legnagyobb érdeklődéssel van az akció iránt.

— A közös hadügyminiszter a földmives gazdákért. A delegációk tárgyalásai során évről-évre fölmerült az a kívánság, hogy a hadügyminiszter a földmiveléssel foglalkozó legénységet az aratás idejére szabadságolja, hogy segítségére lehessen hozzátartozóinak és hogy maguk is dolgozhassanak a termés betakarításán. Schönacih lovag közös hadügyminiszter, mint a Kel. Ért. jelenti, most kísérletképpen két hadtest kerületén megengedte, hogy a fegyverszünetelés ideje úgy állapíttassék meg, hogy a legfontosabb aratási munka idejével összeessék. A temesvári és a lembergi hadtestparancsnokságokhoz tartozó ezredeknél mindazok kaphatnak kétheti szabadságot, akik saját vagy hozzátartozóik földjén akarnak aratómunkát végezni. E szabadságidő július hó közepétől július hó végéig terjedhet. A hadügyminiszteri rendelet azonban határozottan megtiltja, hogy a szabadságolt legénység ez idő alatt idegen gazdánál bérfizetés ellenében szerződészerű munkát végezzen. A két hadtestparancsnokságnál most folyik a munka a földmiveléssel foglalkozó legények tömeges szabadságolására.

— Pályázat tejjgazdasági szakiskolába. A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola igazgatósága folyó évi szeptember hó 15-én kezdődő és a következő év augusztus hó 15-éig tartó tanfolyamon rendszeresített öt 480 korona állami ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdet.

Az üzletvezetői tanfolyam célja:

Nagyobb tejjgazdaságok, vajtermelési központok és sajtgyárak részére elméletileg s gyakorlatilag alkalmas üzletvezetőket, illetve tisztviselőket képezni.

Földbirtokosnak, gazdatiszteknek alkalmat nyújtani, hogy a tejjgazdasági üzletre vonatkozólag alapos szakismereteket szerezzenek, melyek segítségével képesek legyenek tejjgazdasági üzletet szervezni és sikeresen vezetni.

Az üzletvezetői tanfolyamra rendes hallgatókul felvétetnek azok, akik:

- a) a 20 éves életév betöltését igazolják;
- b) m. kir. gazdasági akadémián vagy m. kir. tanintézetben végbizonnyítványt nyertek;
- c) kiskorúság esetén a szakiskola látogatására a belépni óhajtoknak szülők vagy gyámjaik beleegyezését kell birniok és ezek részéről biztosítva kell lenniök, hogy a tanév alatt a szükségességekkel el fognak láttatni s a teljesítendő fizetéseket a szakiskola pénztárába az előírt időre mindig be fogják fizetni;
- d) tejjgazdasági gyakorlatot igazoló jelent.

Nincs többé büz!

A **Bonodor Folyadék** a legbüzősebb árnyék-szék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. *Elegysulya 5 kg. csomag, bérmentve 7.50 kor.* (Elegendő egy évre.) *1 kg. próbacsomag 2.50 kor. csomagolással szállítás nélkül.* Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: **FODOR FERENC**, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

1891 **LEGYE**

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Logjobb már kora tavasszal. Egy kilo elegendő 25 [] méterre. 5 kor. leirással 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

kezők a felvételt illetőleg előnybe részesülnek.

A folyamodványok *folyó évi augusztus hó 1-ig* a m. kir. földmivvelésügyi miniszter ur *Ő nagyméltóságához* címezve, a szakiskola igazgatóságához személyesen nyújtandók be.

Megjegyeztetik, hogy a szakoktatási intézményeknél alkalmazandó gyakornokok szakiskolánk végzését igazoló bizonyítvány felmutatása esetén általában előnyben részesülnek.

— **Marha-átlagárak május hóban.** A budapesti marhavásár marhaátlagárai folyó év és 1906. év május havában a következők voltak.

Magyar ökör

1906	1907
I. 74—79.6 (83)	74.88—82 (113.60)
II. 66—72	65.3—72.4
III. 56—64	58—63.3

Bika

I. 67.2—78.04 (81)	68.4—79.2 (82)
II. 53.6—65.02	61.3—66.4

Tarkka ökör

1906	1907
I. 76.2—83.8 (85.33)	82.2—91.3 (95)
II. 68—74.4	71.3—80
III. 57.2—66	62.2—69.3

Növendék

1906	1907
67—71	70—92

Magyar tehén	49.6	73.6	53—75.4 (78)
Tarka tehén	52—76.8 (80)	53—79.4 (87)	
Magyar legelő vagy paraszt marha I.	65.6—72.8	64.4—74	
Magyar legelő vagy paraszt marha II.	54—63.06	56—62.4	
Bivaly	47.6—59 (64)	49—61.3 (64)	

A marha-átlagárak az idén májusban ismét emelkedtek úgy az elmúlt év májusi, mint az idei áprilisi árakkal szemben. Az emelkedés különösen a növendéknél tetemes.

— **Mezőgazdasági szeszgyárak a szeszadótörvény ellen.** A felvidéki mezőgazdasági szeszgyárosok gyűlést tartottak az új szeszadótörvény ügyében. A szeszgyárosok ugyanis a jelenleg érvényben levő szeszadótörvény lejáratával a miniszter által tervbe vett bonifikáció elvonása és az ipari szeszgyárak kontingensének kisajátítása tárgyában arra fogják kérni a pénzügyminisztert, hogy 1908. évi szeptember 1-től kezdődőleg a kontingens kizárólag a mezőgazdasági szeszipar részére tartassék fenn. Elhatározták azután, hogy a minisztert a következő megszorító intézkedésre kérik, nevezetesen; Ujjonnan alakuló mezőgazdasági szeszfeldők csakis az 1900. évi IX. t. c. 2. §-ában megszabott rendelkezések értelmében egészíthetők ki. Az eddigi fix megállapított kontingens labilis kontingenssé változtassék át. A fogyasztási adóvonal 1908. évi szeptember 1-étől kezdődőleg lépjen életbe. A kontingens és exkontingens között nagyobb adóspácium léptessék életbe.

— **Mezőgazdasági cikkek vámmentes behozatala.** Az 1906. évi III. t. cikkel további intézkedésig életbeléptetett vámtarifa végrehajtási rendeletének V. cikke alapján kiadott magyarázatok szerint bizonyos árunemek mező- és erdőgazdasági célokra való behozatalánál kedvezményes vámkezelésben részesülnek, ha

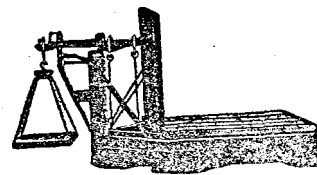
ebbeli igényük mező, illetőleg erdőgazdasági testületek bizonyítványai által hitelesen igazoltatik. A földmivvelésügyi miniszter kereskedelemügyi és pénzügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet bocsátott ki, mely az ilyen bizonyítványok kiállítására illetékes testületeket és hatóságokat sorolja fel; és pedig első részében tartalmazza a Magyarországra nézve illetékes testületek és hatóságok névjegyzékét, második részébe pedig felsorolja azon testületeket és hatóságokat, melyeket ily bizonyítványok kiállítására az országos kormány Horvát-Szlavonországok területére nézve kijelölt A gazdasági egyesületek ily bizonyítványokat nem csupán tagjaik részére, hanem mivel az egyesületek ezekben az esetekben a vámtarifa utasításai szerint mint szakértők járnak el, minden oly esetben is kiállítani tartoznak, midőn az illető fél által beigazoltatik, hogy az árut mező- illetőleg erdőgazdasági célra hozatja a vámkülföldről. A miniszter által Erdély részére felsorolt mezőgazdasági testületek a következők: Brassóvármegyei g. e. (Brassó), Hunyadmegyei g. e. (Déva), Szolnok-dobokamegyei g. e. (Dés), Fogarasmegyei g. e. (Fogarás), Erdélyi Gazdasági Egylet (Kolozsvár), Kolozsvármegyei mezőgazdasági bizottság (Kolozsvár), Alsófehérmegyei g. e. (Nagyenyed), Nagyküküllőmegyei mezőgazdasági bizottság (Szegevár), Háromszékmegyei mezőgazdasági bizottság (S. Szt. György), Udvarhelymegyei g. e. (Székelyudvarhely), Marostordai g. e. (Marosvásárhely), Tordaaranyosmegyei g. e. (Torda).

— **A tojások fajsúlya.** A tojások kora napokra biztosan nem mondható meg. Friss tojásoknak teljesen áttetszőnek kell lenniök és igen kicsiny légürrel kell bírniök. A tojás fehérje tiszta legyen s a tojás sárgájának a hártájára ne mutasson szakadást, a fajsúlynak az 1040-et meg kell haladnia. Ha a tojások fentemlített tulajdonságokat mutatják, de fajsúly tekintetében 1040-en alól maradnak, akkor a tojások már nem frissek, mert általában az 5 hetes tojásnak szokott 1040 fajsúlya lenni, romlottak tehát mindazok a tojások, amelyeknek fajsúlya 1020 on alább száll, továbbá, mihelyt áttetsző fényben fekete foltokat mutatnak vagy sötéteknék mutatkoznak, nemkülömben ha a légkör túl nagy, a tojás sárgájának hártájára el van szakadva és a szag megváltozott. Hogy a fajsúlyt megállapíthassuk, 6%-os sóoldatot készítünk s ha a tojás ebben a fenékre száll, akkor fajsúlya 1040, vagy ennél több. Ha uszik az oldatban, de 3%-os oldatban fenékre száll, akkor a fajsúly 1020—1040 között van: ha a 3%-os oldat felületén, akkor a fajsúly 1020 maradt.

— **A hasznos háziállatok tulajdonának nyilvántartása.** Több ízben merült fel kérdés aziránt, hogy milyen alapon torolható meg a törvényben és rendeletekben előirt köteleesség megsértése olyan esetekben, amidőn a tulajdonos személyében beállott változás sem a hasznos háziállatra vonatkozó adás-vétellel, sem pedig az állat elhajtásával, annak elszállításával egybekötve nincs, hanem a tulajdonosváltozás egyéb szokásos módon, nevezetesen csere vagy ajándékozás útján történik. Erre vonatkozólag a földmivvelésügyi miniszter körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a tulajdonjog szabály-

szerű átírása nélkül létrejött csereügylet isáthágását képezi az idevonatkozó rendelkezéseknek és ez büntetendő kihágást képez. Amennyiben tehát állatok marhalevél nélkül cserébe, vagy ajándékba adatnak, illetve vétetnek, az idevonatkozó törvényes intézkedések alapján büntetés meg nem állapítható ugyan, mindazonáltal, minthogy a marhalevél hiánya ilyen esetekben is kötelező szabályszerű tulajdonjog-átíratás elmulasztását is szükségképpen maga után vonja, ennél fogva a kihágási eljárás ilyenkor is indokolt és törvényszerű lesz.

— **„Gazdák Biztosító Szövetkezete“** Vezérképviselője Kolozsvár, Attila-u. E. G. E. székháza. Biztosítást elfogad tűz, jegkár ellen és életre is! Előnyös feltételek! Tessék ajánlatot kérni!

HESZ-féle mérlegek

gazdasági használatra, mint: szekér-, marha-, raktárszázados, tizedes- és tolosúlymérlegek. — Elismert kitűnő elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításán legmagasabb díjban részesítettett.

Hesz Viktor,

868

I. Erd. hidmérleggyára

Nagyszében.

Árlapok ingyen és díjmentesen küldetnek.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.
záloglevél kölcsönöket
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdőlyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfai adnak véleményét. 1001

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen téglyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőnycim: „Agraria“ Budapest. Rövidített levélcím: „Agraria“ Budapest. V., Váci ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes ta-

lajmivvelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a

talaj alapos megmunkálására ter-

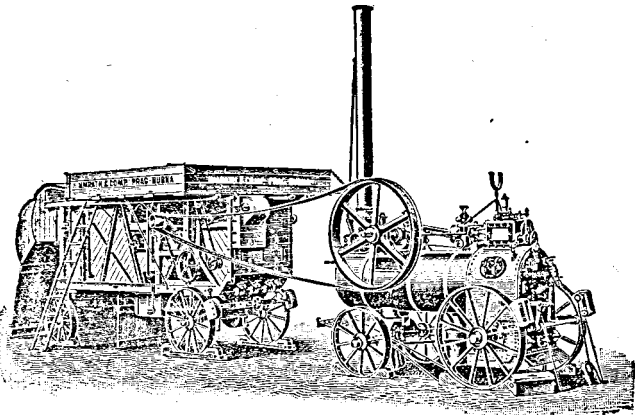
jedelmes, szakszerű és minden gazdá-

nak értékes felvilágosításokat nyújt —

és díjmentesen küldetik.

Ekegyártár terén leg-
első rangú magyar gyárt-
mány, felülmúlja még a
legnevezetesebb idegen
gyártmányokat is.

A mi különlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre.

ROSTÁK

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra.

Kerekeken 12 HP.-ig Fekvők 200 HP.-ig.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

1801. V.

Gőzeséplőgép!

Gőzmozgony 6-os Clayton & Shuttleworth és Cséplő 6-os MAV. gyártmány, csak 3 évig használva, legjobb állapotban minden hozzátartozóval együtt és egy tiszta új löherfejtő legjutányosabb árban csépléssel együtt is eladó. Bővebb felvilágosítás kapható Weber János gazdatisztnél Mező-Dobrán, u. p. Mező-Kapus. 1926

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— K.
Fartalékok	764.760.16 "
Összesen	2,735 104.16 "
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " " "	59.782.26 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.438.23 "
1905. " " "	61.730.60 "
1906. " " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint az ember életére különféle módozatok szerint.

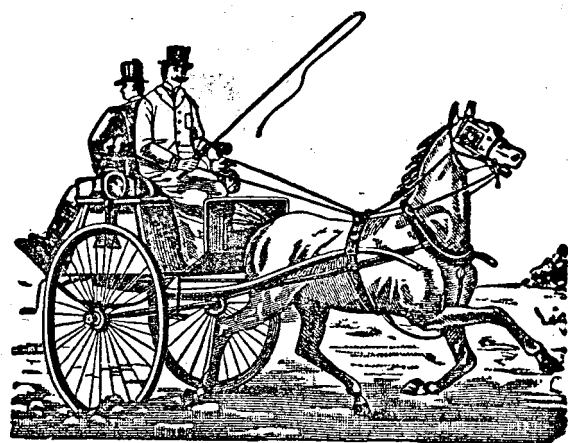
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adtak fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

ALAPITVA 1875.

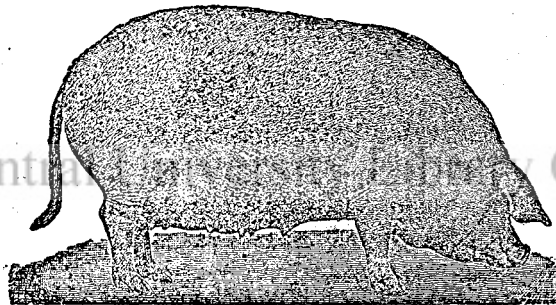
Szilygyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkek készítője.

TELEFON SZÁM 80-44.

1914

Yorkshire-sertések

erős, nagy, csontos példányok, tenyésztésre kiválóan alkalmasak eladók, Lovag Aubin Károly gazdaságában

Királyhalmán (Nagyküküllő-megyél u. p. Alsó-Komána,

M. Á. V. Homoród-Kőhalom,

Bővebb felvilágosítást a

tulajdonos ad,

ki előjegyzéseket is elfogad.

1884

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

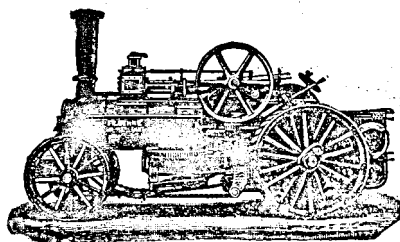
Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9-1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Dehne Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

1835

Gőzekemondonyai hézagpótló fontos újításokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek.

Vezérképviselőt:

TIMÁR EDE

Budapest, Lipót-körút 28. sz.

Fiumei Kávébehozatali Társaság

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék

Tea és Rum különlegességek.

kolozsvári főkelepe Mátyás-király-
tér 12. (Telefonsz. 475.)

o o Oránként friss pörkölés. o o

Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm
3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő
íze felülmulthatatlan. o o o o

Az eredeti **MÉLOTTE** tejfőzőgép 0.08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyarországi vezérképviselő, a **GEITNER** és **RAUSCH** cég Budapest, VI., Andrássy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép tartóságát is dicséri. Teljes tejgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra. **Arjegyzék és ajánlat ingyen!** Alapítva 1865. Számos első kitüntetés!

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, díszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.

Regi házszám Gyár-utca 50.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28 sz. mindenkor üzemben láthatók.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély). Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély). Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részleire!

KÁLLAI LAJOS

féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók,

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

EGYEDÁRUSÍTÓ **ABELES EMIL**

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megfizetőit a telepemen ingyen betanítom a kezelésre.

A Locomobilok viz elpárologatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 1-5 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

ELŐRANGU gyártmány.

BENZIN-LOKOMOBILS CSÉPLŐKÉSZLETEK.

FELTÉTELEN BIZTOS ÜZEM.

1892

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Főtér 9.

1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

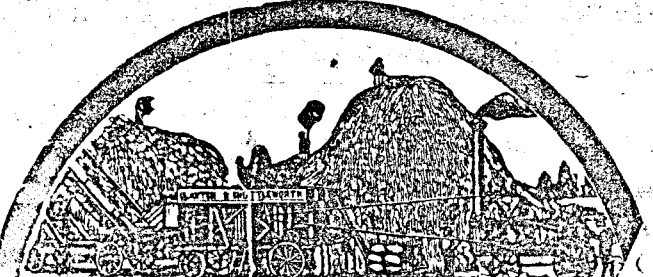
benzin-motorait, benzin-locomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

Szolid vidéki ügy-
nőkök alkalmaz-
tatnak. Árjegyzék
kivánatra ingyen
és bérmentve kül-
detik.

BUDAPEST, Nefelejts-utca 59. szám.

1897

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

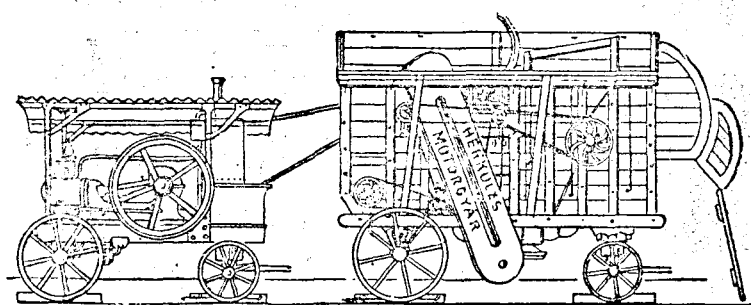
Budapest, Váci-körút 68.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóharc-cséplők,
szarvó-rosták, korokozók, kasszák és aratógépek,
szénnyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet
kapálók, szecs kavágók, répvágók, kutorozó-
morzsolók, éráriók, őrlőmalmok, egytámas
szék-ekék, 2. és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

1832

Gazdáknak fontos!

Legujabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgepek cserébe vétetnek. — Ártap és elismerő levelek ingyen és bérmentve.

1855

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemeltetés óránként és lóórónként csak 1—1½ fillér!

— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA

okleveles mérnökök motorvállalata

1809 BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Teloccon 66—69. Árjegyzék és költségvétés ingyen.

Szolook-Doboka
megyében,
állattenyésztésre
kiválóan alkalmas
800 kat. hold birtok,
beruházással, vagy anélkül
kiadandó haszonbérbe.
Bővebbet
a kiadóhivatalban.

1927

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉTÜTEMŰ NYERSOLAJ-
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁGSZERINT
1 1/2 - 2 FILLER
ORÁNKENT és LOERÓNKENT
NINGS ROBBANÓ és TŰZ-VESZÉLY
MINDEN PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
V. VÁCI-KÖRUT 76.

HAZAI IPAR!!

1811

Cickekés
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón
készül
Fischer's Spot
Fotográfia- és
Művészeti
Budapest
VIII. Vas utca 7. szám
Vidéki megrendelések is pontosan
eszközöltetnek.

Sovány és hizott
sertéseket
legjobban értékesít és beszerez
BAUER B. GYULA sertésbizományos
BUDAPEST, VIII., Rakóci-u. 73.
Telefon 79—41. Telefon 79—41.
Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel
adnak. 1900.

Ur! Rezső
sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Bérkocsis-
utca 12. Telefon: 97—05.
Sertéseket sovány és hizott állapotban a leg-
magasabb napi árakon értékesít.
1870

Kolozsvári Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200.000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539.522 K. 40 f.**
Betétek könyvecskére és tolyószámlákra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■
■ Aruraktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3—1/2-ig.

Betéteket elfogad könyvecskére vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogköcsönöket készpénzben ad ház és föld-birtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogköcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitól váltókat a legmérsékeltőbb kamat mellett.

Folyószámlai hitelezet nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetlen idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett.

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok aruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő aruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat köcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi köcsönöket ad bármilyen ingóságra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett. 1007

Bendel Gusztáv
BUDAPEST,
V., Váci-körút 80.

Ajánlja mint egyedélárusító Magyarország és mellékterületei részére a híres konstanci vasöntőde- és gépgyár r.-t. Rieter & Koller) legújabb
otéglagyártó-gépeit.
Különös figyelmet érdemel: Az összes téglagyártógépek és készülékek a legújabb kivitelben vannak építve és pedig 30 évi tapasztalatok alapján.
Kitűnőnek bizonyult modernebb készülékek cserepek gyártásához. Kivánatra költségvetések és külön katalógusok!

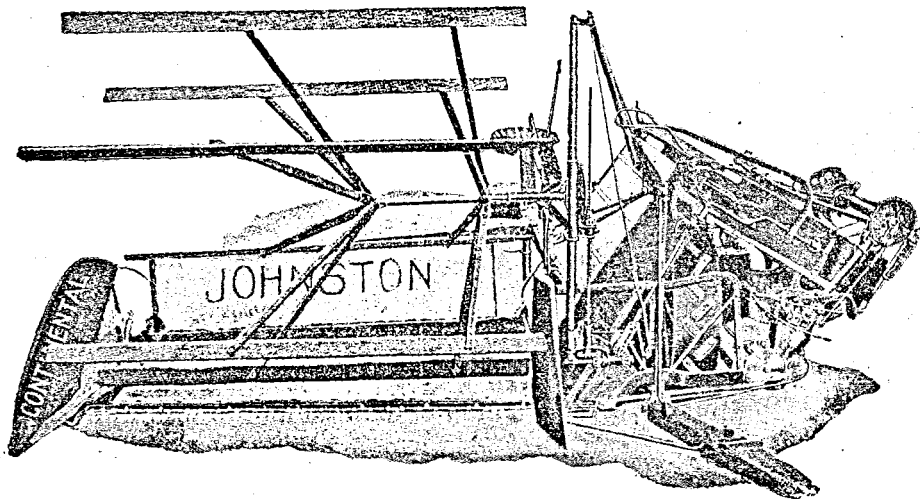
ELADÓ

4 darab erős, csontos, szabályos testalkatu, 2 évet töltött, Sperker-féle törzsbika után nevelt magyar fajta **TENYÉSZBIKA**
a Gróf Lázár Imréné „Sófalva“-i tenyészetében
1920 u. p. Szeretfalva.

Bővebb felvilágosítást nyújt:
Balogh Sándor
gazd. ispán ugyanott.

MASSEY-HARRIS KÉVEKÖTŐK
a létező legjobbak
Kivánatra szívesen küldünk a legújabbakat és katalógusokat.
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZIUT 80.

A The Johnston Harvester Co.

JOHNSTON

kéveköti aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszálók, szénaforgatók és gyűjtőgépek a leg-tökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelési és legmegbízhatóbb munkateljesítési e nemű gyártmányok a világon.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

1910

A „JOHNSTON” aratógépek! dől gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1906-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; az 1907 évre már eddig a csanádmegyei gazdák aratógép-szövetkezete, a Kisküküllő vármegyei gazd. egyesület és százakra menő uradalom fedezték szükségletüket Johnston gépekben, ami a JOHNSTON gépek birtokosainak megelégedését legmeggyőzőbben bizonyítja.

Vezérképviselő és főraktár:

Melichár Ferencz Bächer Rudolf

Budapest, V. Nagymező-utca 68.

Őszi trágyázáshoz a

csillag

helyesen alkalmazva, min-legolcsóbb foszforsavas munkákkal és áraján-

védjeggyel

den növénynek legjobb trágyája. — Kívánatra szaklattanalkészésgesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak. gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák-és ponyvagár Budapest, V., Nádor-u. 31-33., az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölcsönző intézet.

Hirdetéseket jutányos árban felvállal a lap kiadóhivatala.

4 ÁLLAMDÍJ
22 ELSŐRENDBŐ KITÜNTETÉS

PEP

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.
Törv. védve 10041 sz. a

LUTZ EDE és TÁRSA
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
Telefonszám 64. 93. ORNAGY UTCA 4.

1894. II.

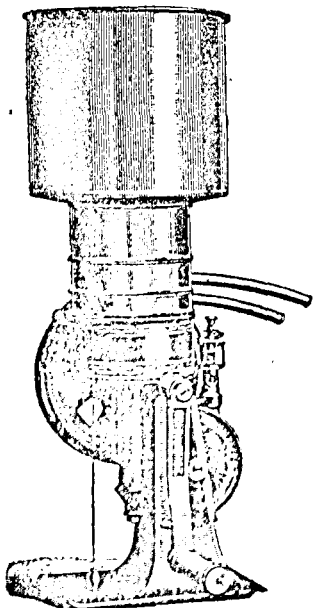
Figyelmeztetés

Mastin a Doctor Trnkóczy krajnai hízaló és védőszere. Kereskedésekben is kapható s a legmagasabb kitüntetésekben részesült. — Gondos gazdák minden tenyészállatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat. Trnkóczy-gyógyszertár 1689 Laibach. Postán küldve 5 csomag ára 2 korona 70 fillér.

Alfa Separator r. t., tejgazdasági gépgyár

Budapesten, VI. Lomb-u. 11.

1907. évi mintájú Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.